

PRAVILNIK

O OZNAČAVANJU ŽELEZNIČKIH VOZILA

("Sl. glasnik RS", br. 74/2014)

I UVODNE ODREDBE

Predmet uređivanja

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se označavanje železničkih vozila.

Značenje pojedinih izraza

Član 2

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

- 1) *železničko vozilo* je vozilo sa ili bez sopstvenog pogona koje se kreće na sopstvenim točkovima po železničkim kolosecima i koje se sastoji od jednog ili više strukturnih i funkcionalnih podsistema ili delova tih podsistema;
- 2) *vučno vozilo* je železničko vozilo sa sopstvenim pogonom (lokomotiva, motorni voz ili vučno vozilo za posebne namene);
- 3) *vučeno vozilo* je železničko vozilo bez sopstvenog pogona namenjeno za prevoz lica (putnička kola) ili za prevoz robe (teretna kola);
- 4) *vozilo za posebne namene* je motorno pružno vozilo, lokotraktor, motorno vozilo za ispitivanje, održavanje ili kontrolu železničkih pruga ili drugo vučno ili vučeno vozilo.

II OZNAČAVANJE ŽELEZNIČKIH VOZILA

1. Opšte odredbe o označavanju železničkih vozila

Način označavanja

Član 3

Železnička vozila se označavaju:

- 1) brojevima;
- 2) slovima;
- 3) drugim oznakama i natpisima.

Brojčane i slovne oznake

Član 4

Brojčanu oznaku čini jedinstveni broj koji se sastoji se od 12 cifara.

Brojčanu oznaku dopunjuju slovne oznake:

- 1) oznaka za interoperabilnost;
- 2) oznaka države gde je vozilo registrovano;
- 3) oznaka imaoca vozila;
- 4) oznaka za tehničke karakteristike vozila.

Velika slova i cifre koje čine oznake visoki su najmanje 80 mm i odgovaraju standardima JŽS A0.011 i A0.012 (Odluka o železničkim standardima opšteg značaja i za putnička kola, "Službeni glasnik ZJŽ", broj 14/90).

Oznaka iz stava 1. ovog člana postavlja se najviše dva metra iznad gornje ivice šine.

Jedinstveni broj vozila se menja ukoliko isti zbog modifikacije vozila ne odražava više prvobitnu sposobnost za interoperabilnost ili tehničke karakteristike vozila.

Struktura jedinstvenog broja vozila

Član 5

Struktura jedinstvenog broja vozila, u zavisnosti od vrste vozila, data je u Tabeli 1.

Tabela 1

Vrsta vozila	Sposobnost za interoperabilnost i tip vozila (1. i 2. cifra)	Država u kojoj je vozilo registrovano (3. i 4. cifra)	Tehničke karakteristike (cifre 5-8)	Redni broj u seriji (cifre 9-11)	Kontrolni broj (12. cifra)
Teretna kola	00 do 09 10 do 19 20 do 29 30 do 39 40 do 49 80 do 89 (član 11.)	01 do 99 (član 8.)	0000 do 9999 (član 12.)	000 do 999	0 do 9 (član 6.)
Putnička kola	50 do 59 60 do 69 70 do 79 (član 17.)		0000 do 9999 (član 18.)	001 do 999	
Vučna vozila i jedinice u sastavu motorne garniture	90 do 99 (član 22.)		0000001 do 8999999 (član 23.)		
Vozila za posebne namene			9000 do 9999 (član 24.)	000 do 999	

Izračunavanje kontrolnog broja

Član 6

Kontrolni broj (12. cifra jedinstvenog broja vozila) izračunava se na sledeći način:

- brojevi u parnim položajima u odnosu na osnovni broj, brojeći zdesna, uzimaju se u sopstvenoj vrednosti;
- brojevi u neparnim položajima u odnosu na osnovni broj, brojeći zdesna, množe se sa dva;
- utvrđuje se zbir cifara na parnim položajima i svih cifara koje čine proizvode dobijene na neparnim položajima;
- na zbir iz tačke 3. ovog stava člana dodaje se dopuna koja je potrebna da bi se taj zbir doveo do pune desetice - ta dopuna predstavlja kontrolni broj;
- u slučaju da je zbir iz tačke 3. ovog stava puna desetica, onda je kontrolni broj 0.

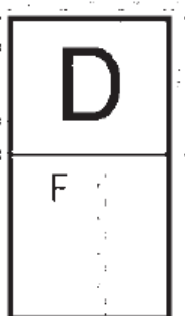
Primer izračunavanja kontrolnog broja dat je u Prilogu 1, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Slovne oznake za interoperabilnost

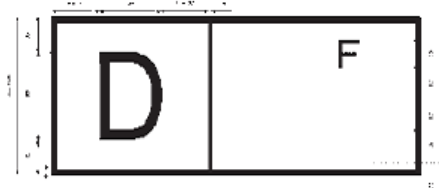
Član 7

Slovne oznake za interoperabilnost su:

- "TEN" - označava vozilo koje je potpuno usklađeno sa svim relevantnim Jedinstvenim tehničkim propisima (u daljem tekstu: JTP) odnosno Tehničkim specifikacijama interoperabilnosti (u daljem tekstu: TSI) i odobreno u skladu sa članom 6. stav 3. Dodatka G (u daljem tekstu: ATMF) Konvencije o međunarodnim prevozima železnicama (u daljem tekstu: COTIF) ili članom 22. stav 1. i članom 23. stav 1. Direktive EZ o interoperabilnosti železničkog sistema u Zajednici;
- "PPV/PPW" - označava vozilo usaglašeno sa Propisima o upotrebi kola u međunarodnom saobraćaju (u daljem tekstu: PPV/PPW) ili Propisima o upotrebi teretnih kola u državama članicama Organizacije za saradnju između železnica (u daljem tekstu: OSŽD);
- Raster - označava vozila koja ne mogu da nose oznaku "TEN" u slučajevima da JTP/TSI sadrže otvorena pitanja vezana za usklađenost vozila i infrastrukture ili je vozilo predmet odstupanja ili specifičnog slučaja ili nije potpuno usklađeno sa JTP/TSI; takva vozila odobravaju se u skladu sa članom 6. stav 4. ATMF i nose oznake država u kojima su odobrena za saobraćaj, koje se upisuju na sledeći način:

ili

gde D označava državu u kojoj je vozilo prvi put odobreno (u datom primeru Nemačka), a F označava državu u kojoj je vozilo dodatno odobreno (u datom primeru Francuska).

Slovne i brojčane oznake država

Član 8

Slovne i brojčane oznake država date su u Tabeli 2.

Tabela 2

Država	Slovna oznaka	Brojčana oznaka
Republika Albanija	AL	41
Narodna Demokratska Republika Alžir	DZ	92
Republika Jermenija	AM	58
Republika Austrija	A	81
Republika Azerbejdžan	AZ	57
Republika Belorusija	BY	21
Kraljevina Belgija	B	88
Bosna i Hercegovina	BIH	50 i 44
Republika Bugarska	BG	52
Narodna Republika Kina	RC	33
Republika Hrvatska	HR	78
Češka Republika	CZ	54
Kraljevina Danska	DK	86
Arapska Republika Egipat	ET	90
Republika Estonija	EST	26
Republika Finska	FIN	10
Republika Francuska	F	87
Gruzija	GE	28
Savezna Republika Nemačka	D	80
Republika Grčka	GR	73
Mađarska	H	55
Islamska Republika Iran	IR	96
Republika Irak	IRQ	99

Republika Irska	IRL	60
Država Izrael	IL	95
Republika Italija	I	83
Republika Kazahstan	KZ	27
Republika Kuba	CU	40
Kirgiška republika	KS	59
Republika Letonija	LV	25
Republika Liban	RL	98
Kneževina Lihtenštajn	FL	-
Republika Litvanija	LT	24
Veliko vojvodstvo Luksemburg	L	82
Republika Makedonija	MK	65
Republika Malta	M	-
Republika Moldavija	MD	23
Kneževina Monako	MC	-
Mongolija	MGL	31
Crna Gora	MNE	62
Kraljevina Maroko	MA	93
Kraljevina Holandija	NL	84
Kraljevina Norveška	N	76
Republika Poljska	PL	51
Republika Portugal	P	94
Rumunija	RO	53
Ruska Federacija	RUS	20
Republika Srbija	SRB	72
Slovačka Republika	SK	56
Republika Slovenija	SLO	79
Republika Koreja	ROK	61

Kraljevina Španija	E	71
Kraljevina Švedska	S	74
Švajcarska Konfederacija	CH	85
Sirijska Arapska Republika	SYR	97
Republika Tadžikistan	TJ	66
Republika Tunis	TN	91
Republika Turska	TR	75
Turkmenistan	TM	67
Republika Ukrajina	UA	22
Ujedinjeno kraljevstvo Velike Britanije i Severne Irske	GB	70
Republika Uzbekistan	UZ	29

Oznaka imaoca vozila

Član 9

Oznaka imaoca vozila je slovna oznaka koja se sastoji od dva do pet slova i ispisuje se sa obe strane vozila pored jedinstvenog broja vozila.

Oznaka iz stava 1. ovog člana označava imaoca vozila registrovanog u nacionalnom registru železničkih vozila i dodeljuje se u skladu sa odredbama COTIF.

2. Posebne odredbe za označavanje teretnih kola

Ispisivanje brojčanih i slovnih oznaka na teretnim kolima

Član 10

Brojčane i slovne oznake ispisuju se na obe bočne stranice teretnih kola na sledeći način:

23 TEN 31 TEN 33 TEN
 80 D-RFC 80 D-DB 84 NL-ACTS
 7369553-4 0691 235-2 4796 100-8
 Zcs Tanoos Slpss

gde su:

- 1) TEN oznaka za interoperabilnost;
- 2) D i NL slovne oznake država gde su kola registrovana;
- 3) RFC, DB i ACTS oznake imaoca vozila.

Na teretnim kolima na čijim bočnim stranicama nema dovoljno mesta za ispisivanje brojčanih i slovnih oznaka na način propisan u stavu 1. ovog člana, posebno u slučaju plato kola, brojčane i slovne oznake ispisuju se na posebnim tablama na sledeći način:

0187 3320 644-7

TEN E-SNCFKs

Nacionalne slovne oznake za podseriju upisuju se iza međunarodne slovne oznake i odvajaju se od nje crticom:

0187 3320 644-7

TEN E-SNCF Ks-xy

*Brojčane oznake interoperabilnosti teretnih kola***Član 11**

Brojčane oznake interoperabilnosti teretnih kola (1. i 2. cifra jedinstvenog broja vozila) date su u Prilogu 2, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

*Brojčane oznake tehničkih karakteristika teretnih kola***Član 12**

Tehničke karakteristike teretnih kola predstavljene su ciframa 5-8 jedinstvenog broja vozila.

Cifra 5 označava seriju teretnih kola.

Cifre 6-8 označavaju podseriju teretnih kola.

Direkcija za železnice objavljuje brojčane oznake podserija teretnih kola na svojoj Internet stranici.

*Slovne oznake serija teretnih kola izuzev zglobnih i višedelnih teretnih kola***Član 13**

Slovne oznake serija teretnih kola izuzev zglobnih i višedelnih teretnih kola date su u Tabeli 3.

Tabela 3

E	otvorena kola sa visokim stranicama
F	otvorena kola sa visokim stranicama
G	zatvorena kola
H	zatvorena kola
I	kola sa kontrolom temperature
K	dvoosovinska plato kola
L	dvoosovinska plato kola
O	mešovita plato kola i otvorena kola sa visokim stranicama
R	plato kola sa obrtnim postoljima
S	plato kola sa obrtnim postoljima
T	kola sa krovom koji se otvara
U	specijalna kola
Z	kola cisterne

*Slovne oznake serija zglobnih i višedelnih teretnih kola***Član 14**

Slovne oznake serija zglobnih i višedelnih teretnih kola date su u Tabeli 4.

Tabela 4

F	otvorena kola sa visokim stranicama (dve jedinice)
H	zatvorena kola (dve jedinice)
I	kola sa kontrolom temperature (dve jedinice)

S	plato kola sa obrtnim postoljima (dve jedinice)
T	kola sa krovom koji se otvara (dve jedinice)
U	specijalna kola (dve jedinice)
Z	kola cisterne (dve jedinice)

Slovne oznake podserija teretnih kola

Član 15

Slovne oznake podserija teretnih kola mogu biti:

- 1) sa međunarodnim značenjem;
- 2) sa nacionalnim značenjem.

Slovne oznake podserija teretnih kola sa međunarodnim značenjem, zajedničke za sve serije teretnih kola, date su u Tabeli 5.

Tabela 5

q	vod električnog grejanja, važi za sve vrste struje
qq	vod i uređaj električnog grejanja, važi za sve vrste struje
s	sposobna za režim saobraćaja "S" - brzina 100 km/h
ss	sposobna za režim saobraćaja "SS" - brzina 120 km/h

Ostale slovne oznake podserija sa međunarodnim značenjem, karakteristične za određene serije teretnih kola, date su u Prilogu 3, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Slovne oznake podserija date u Tabeli 6 imaju navedeno značenje samo u Republici Srbiji.

Tabela 6

t	kola za prevoz teških predmeta (kod S kola)
t	službena kola za teretne vozove (kod U kola)
u	kola za prevoz kreča (kod T kola)
v	kola samo sa vodom za vazdušno kočenje (kod svih kola)
w	rezervisano
x	kola duža od 10 m sa stranicama koje se mogu skidati (kod E kola)
y	rezervisano
z	kola sa ručnom kočnicom (kod svih kola)
ž	kola za posebne železničke svrhe

3. Posebne odredbe za označavanje putničkih kola

Ispisivanje brojčanih i slovnih oznaka na putničkim kolima

Član 16

Brojčane i slovne oznake ispisuju se na obe bočne stranice putničkih kola na sledeći način:

E-SNCF 61 87 20 - 72 021 - 7

Slovna oznaka države u kojoj su kola registrovana i slovna oznaka tehničkih karakteristika kola ispisuje se direktno ispred, iza ili ispod jedinstvenog broja vozila.

U slučaju putničkih kola sa kabinom mašinovođe, jedinstveni broj vozila ispisuje se i unutar kabine.

Brojčane oznake za sposobnost upotrebe putničkih kola u međunarodnom saobraćaju

Član 17

Brojčane oznake za sposobnost upotrebe putničkih kola u međunarodnom saobraćaju (1. i 2. cifra jedinstvenog broja vozila) date su u Prilogu 4, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Brojčane oznake eksploatacionih i tehničkih karakteristika putničkih kola

Član 18

Brojčane oznake eksploatacionih karakteristika putničkih kola (5. i 6. cifra jedinstvenog broja vozila) date su u Prilogu 5, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Brojčane oznake tehničkih karakteristika putničkih kola (7. i 8. cifra jedinstvenog broja vozila) date su u Prilogu 6, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Slovne oznake serija putničkih kola

Član 19

Slovne oznake serija putničkih vozila sa međunarodnim značenjem date su u Tabeli 7.

Tabela 7

A	Kola sa sedištima prvog razreda
B	Kola sa sedištima drugog razreda
AB	Kola sa sedištima prvog i drugog razreda
WL	Kola za spavanje serijske slovne oznake A, B ili AB, zavisno od vrste ponuđenog smeštaja. Serijske slovne oznake za vagone za spavanje sa "specijalnim" odeljcima dopunjavaju se slovnom oznakom podserije "S"
WR	Kola za ručavanje
R	Kola sa odeljkom za restoran, bife ili bar (slovna oznaka za seriju koristi se dodatno, npr. AR)
D	Prtljažna kola
DD	Otvorena, dvospratna kola za prevoz automobila
Post	Poštanska kola
AS SR WG	Kola sa barom i prostorom za ples
WSP	Pulman kola
Le	Otvorena dvoosovna dvospratna kola za prevoz automobila
Leq	Otvorena dvoosovna dvospratna kola za prevoz automobila opremljena vodom električnog grejanja
Laeq	Otvorena troosovna dvospratna kola za prevoz automobila opremljena vodom električnog grejanja

Moguće je kombinovanje slovnih oznaka datih u Tabeli 7, s obzirom na konstrukciju vozila (npr: ABD - kola sa sedištima 1. i 2. razreda i odeljkom za prtljag, D Post - prtljažna kola sa odeljkom za poštu i sl.)

Broj odeljaka prikazuje se u obliku indeksa (npr: B¹⁰ - putnička kola drugog razreda sa deset odeljaka).

Slovne oznake podserija putničkih kola

Član 20

Slovne oznake podserija putničkih kola sa međunarodnim značenjem date su u Tabeli 8.

Tabela 8

b h	Kola opremljena za prevoz putnika sa invaliditetom
c	Kola sa ležajima
d v	Kola opremljena za prevoz bicikala
ee z	Kola koja se snabdevaju energijom isključivo preko voznog električnog voda (bez generatora ili alternatora)
f	Vozilo s upravljačnicom (upravljačka prikolica)
p t	Kola sa sedištima i središnjim prolazom
m	Vozilo duže od 24,5 m
s	Središnji prolaz kod prtljažnih kola i putničkih kola sa prtljažnim odeljkom

4. Posebne odredbe za označavanje vučnih vozila, jedinica u sastavu motornih garnitura i vozila za posebne namene*Ispisivanje brojčanih oznaka***Član 21**

Jedinstveni broj vozila ispisuje se sa obe bočne stranice vučnih vozila, jedinica u sastavu motorne garniture i vozila za posebne namene na sledeći način:

92 72 2 441 062-5

Jedinstveni broj vozila ispisuje se i unutar svake kabine vučnog železničkog vozila.

Postojeće šestocifrene brojčane oznake mogu se zadržati na vozilima iz stava 1. ovog člana.

*Brojčane oznake tipa***Član 22**

Tip vučnih vozila, jedinica u sastavu motornih garnitura i vozila za posebne namene određen je 1. i 2. cifrom jedinstvenog broja vozila.

Cifra 1 jedinstvenog broja vozila je uvek 9.

Cifra 2 jedinstvenog broja vozila označava tip vozila prema Tabeli 9.

Tabela 9

2. cifra	Tip vozila
0	Razno
1	Električna lokomotiva
2	Dizel lokomotiva
3	Električna višedelna garnitura za velike brzine (motorna kola ili prikolica)
4	Električna višedelna garnitura osim za velike brzine (motorna kola ili prikolica)
5	Dizel višedelna garnitura (motorna kola ili prikolica)

6	Specijalna prikolica
7	Električna manevarska lokomotiva
8	Dizel manevarska lokomotiva
9	Vozilo za posebne namene

Brojčane oznake serija vučnih vozila i jedinica u sastavu motornih vozova

Član 23

Cifra 5 jedinstvenog broja vozila je identična sa 2. cifrom jedinstvenog broja vozila.

Cifre 6-8 jedinstvenog broja vozila označavaju seriju vozila.

Cifra 6 jedinstvenog broja vozila kod vozila sa sopstvenim pogonom označava vrstu pogona, a kod prikolica njihovu pripadnost motornom vozilu odnosno motornim kolima prema vrsti pogona.

Cifra 6 jedinstvenog broja vozila može biti:

- 1) kod parnih lokomotiva 0, 1 ili 2;
- 2) kod električnih lokomotiva 4 ili 5;
- 3) kod dizel lokomotiva 6, 7 ili 8;
- 4) kod lokomotiva sa ostalim vrstama pogona 9.

Zavisno od ostalih karakteristika lokomotive, 6. cifra može biti:

- 1) 0 - označava parne cilindarske lokomotive koje na dan 1. januara 1933. godine nisu bile starije od 25 godina, a njihovo ukupno brojno stanje bilo je veće od pet i kod postojećih lokomotiva se ne ispisuje;
- 2) 1 - označava parne cilindarske lokomotive koje su na dan 1. januara 1933. godine bile starije od 25 godina, odnosno novije lokomotive ukoliko je njihovo brojno stanje bilo manje od pet;
- 3) 2 - označava lokomotive sa drugim vrstama parnog pogona;
- 4) 4 - označava električne lokomotive, motorne vozove i motorna kola za monofaznu struju 25 kV, 50 Hz;
- 5) 5 - označava električne lokomotive, motorne vozove i motorna kola za druge vrste struje;
- 6) 6 - označava dizel-električne lokomotive, motorne vozove i motorna kola;
- 7) 7 - označava dizel-hidraulične lokomotive, motorne vozove i motorna kola;
- 8) 8 - označava dizel-mehaničke lokomotive, motorne vozove i motorna kola;
- 9) 9 - označava lokomotive, motorne vozove i motorna kola sa ostalim vrstama pogona.

Cifre 7 i 8 jedinstvenog broja vozila odnose se na karakteristike vozila.

Kod parnih lokomotiva 7. i 8. cifra imaju sledeće značenje:

- 1) kod normalnog koloseka:
  - (1) 01-14 lokomotive sa zasebnim tenderom za vozove sa prevozom putnika,
  - (2) 15-19 lokomotive tenderke za vozove sa prevozom putnika,
  - (3) 20-49 lokomotive sa zasebnim tenderom za teretne vozove,
  - (4) 50-59 lokomotive tenderke za teretne vozove i vozove sa prevozom putnika;
  - (5) 60-69 lokomotive manevarke;
- 2) kod koloseka 760 mm:
  - (1) 70-94 adhezivne lokomotive;
  - (2) 95-97 zupčaste lokomotive;

Kod električnih i dizel lokomotiva 7. i 8. cifra imaju sledeće značenje:

- 1) Cifra 7 označava ukupan broj pogonskih ili vezanih osovina;
- 2) Cifra 8 se odnosi na konstruktivni tip lokomotive; 8. cifra, osim 0, obuhvata konstruktivne tipove lokomotiva sa jednakim tehničkim karakteristikama; ukoliko pri istoj cifri na osmom mestu postoje za grupu lokomotiva konstruktivne razlike manjeg značaja, one se mogu označiti ciframa rednog broja u seriji;

3) lokomotive za uzane koloseke imaju 0 kao 8. cifru; konstruktivne razlike mogu se izraziti rednim brojem u seriji.

Kod motornih vozila i prikolica, 7. i 8. cifra imaju sledeće značenje:

1) Cifra 7 je 1;

2) Cifra 8, ako je 0, 1, 2 ili 3 označava razne vrste motornih vozila, a ako je 4, 5, 6, 7, 8 ili 9 označava razne vrste prikolica.

Konstruktivne razlike označavaju se rednim brojem u seriji.

Pri označavanju, razlikuju se prikolice:

1) u sastavu motornih vozova, kad su im čeonone strane posebno prilagođene za stalnu vezu u motornom vozu;

2) uz motorna kola, kad na čeonim stranama imaju uređaje za normalno uvrščivanje u motorne vozove;

3) sa upravljačnicom, kad su opremljene uređajem pomoću kojeg se mogu posluživati motorna kola na daljinu i pomoću kojeg se na daljinu može upravljati motornim vozom.

Sistem označavanja motornih kola i prikolica dat je u Tabeli 10.

Tabela 10

Vrsta vozila	Serijska oznaka i redni broj
Motorna kola u sastavu motornog voza	*) x10-000 x 11-000
Motorna kola	x 12-000 x 13-000
Prikolica sa upravljačnicom	x 14-000 x 15-000
Prikolica u sastavu motornih vozova	x 16-000 x 17-000
Prikolica uz motorna kola	x 18-000 x 19-000
*) Na mestu x u cifarskoj oznaci serije je broj koji označava vrstu pogona.	

Brojčane oznake tehničkih karakteristika vozila za posebne namene

Član 24

Cifra 5 jedinstvenog broja vozila je uvek 9.

Cifra 6 jedinstvenog broja vozila označava najveću dozvoljenu brzinu vozila i ima značenje kako je dato u Tabeli 11.

Tabela 11

Klasifikacija			Dozvoljena brzina sa sopstvenim pogonom (6. cifra)		
			≥ 100 km/h	< 100 km/h	0 km/h
Može se uvrstiti u voz	V ≥ 100 km/h	Sa sopstvenim pogonom	1	2	
		Bez sopstvenog pogona			3
	V < 100 km/h i/ili ograničenja ^a	Sa sopstvenim pogonom		4	
		Bez sopstvenog pogona			5
Ne može se uvrstiti u voz		Sa sopstvenim pogonom		6	
		Bez sopstvenog pogona			7

Železničko/drumsko vozilo sa sopstvenim pogonom koje se može uvrstiti u voz ^b		8	
Železničko/drumsko vozilo sa sopstvenim pogonom koje se ne može uvrstiti u voz ^b		9	
Železničko/drumsko vozilo bez sopstvenog pogona ^b			0
^a Pod ograničenjem se misli na poseban položaj u vozu (npr. na kraju), obavezna zaštitna kola itd. ^b Posebni uslovi u vezi sa uvrštavanjem u voz moraju se ispoštovati.			

Cifre 7 i 8 jedinstvenog broja vozila označavaju tip i podtip vozila za posebne namene.

Značenje 7. i 8. cifre jedinstvenog broja vozila dato je u Prilogu 7, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

5. Ostale oznake i natpisi

Član 25

Ostale oznake i natpisi propisani su:

- 1) za teretna kola u SRPS EN 15877-1: 2012;
- 2) za ostala vozila u EN 15877-2:2013.

III ZAVRŠNA ODREDBA

Stupanje na snagu

Član 26

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Prilog 1.

PRIMER ZA IZRAČUNAVANJE KONTROLNOG BROJA

Neka je osnovni broj   3 3 8 4 4 7 9 6 1 0 0

Faktor množenja   2 1 2 1 2 1 2 1 2 1 2

    6 3 16 4 8 7 186 2 0 0

Zbir: $6 + 3 + 1 + 6 + 4 + 8 + 7 + 1 + 8 + 6 + 2 + 0 + 0 = 52$

Broj jedinica ovog zbira je 2. Dopuna do pune desetice je 8 i to je kontrolni broj.

Osnovni broj postaje jedinstveni broj 33 84 44796 100-8.

Prilog 2.

BROJČANE OZNAKE INTEROPERABILNOSTI TERETNIH KOLA (1. i 2. CIFRA)

	1. cifra -	2. cifra ®	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	2. cifra -	1. cifra -	
		Širina koloseka	fiksna ili promenljiva	fiksna	promenljiva	fiksna	promenljiva	fiksna	promenljiva	fiksna	promenljiva	fiksna ili promenljiva	Širina koloseka		
Kola usaglašena	0	sa osovinama	Ne koristi se	teretna kola ^(b)				Ne koristi se ⁽⁹⁾					PPV/PPW teretna kola	sa osovinama	0

sa važećim JTP/TSI TERETNA KOLA uključujući odeljak 7.1.2 i sve uslove Priloga C ^(a)	1	sa obrtnim postoljima										(promenljiva širina)	sa obrtnim postoljima	1
	2	sa osovinama										PPV/PPW teretna kola (fiksna širina)	sa osovinama	2
	3	sa obrtnim postoljima											sa obrtnim postoljima	3
Ostala teretna kola	4	sa osovinama ^(v)	teretna kola koja se koriste za održavanje									Teretna kola sa posebnim oznakama za tehničke karakteristike koja nisu odobrena u EU ili COTIF državama	sa osovinama ^(v)	4
	8	sa obrtnim postoljima ^(v)												sa obrtnim postoljima ^(v)
	↑ 1. cifra	® 2. cifra	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	↵ 2. cifra	↑ 1. cifra

^(a) JTP Teretna kola A94-02/2.2012 ili TSI Teretna kola Uredba (EU) br. 321/2013

^(b) Uključujući i teretna kola koja u skladu sa prethodnim propisima nose cifre utvrđene u ovoj tabeli.

^(v) Fiksna ili promenljiva širina

^(g) Osim za teretna kola serije I (kola sa kontrolisanom temperaturom). Ne koristi se kod odobravanja novih teretnih kola

Prilog 3.

Napomena:

U priloženim tabelama podaci dati u metrima odnose se na korisnu dužinu kola (lv) a podaci dati u tonama odgovaraju najvećoj granici tovarjenja (tv) koja je navedena u tablici tovarnih masa posmatranih kola.

SLOVNE OZNAKE PODSERIJA TERETNIH KOLA IZUZEV ZGLOBNIH I VIŠEDELNIH TERETNIH KOLA

SLOVNA SERIJA: E - OTVORENA KOLA SA VISOKIM STRANICAMA

Odnosi se na kola		običnog tipa, čeono i bočno prevrtljiva, sa ravnim podom sa 2 osovine: lv ≥ 7,70 m; 25 t ≤ tv ≤ 30 t sa 4 osovine: lv ≥ 12 m; 50 t ≤ tv ≤ 60 t sa 6 ili više osovina: lv ≥ 12 m; 60t ≤ tv ≤ 75 t
Slovn podserija	a	sa 4 osovine
	aa	sa 6 ili više osovina
	c	sa poklopcima za istovar na podu kola ^(a)
	k	sa 2 osovine: tv < 20 t sa 4 osovine: tv < 40 t sa 6 ili više osovina: tv < 50 t
	kk	sa 2 osovine: 20 t ≤ tv < 25 t sa 4 osovine: 40 t ≤ tv < 50 t sa 6 ili više osovina: 50 t ≤ tv < 60 t
	I	bočno neprevrtljiva
	II	bez podnog poklopca ^(b)

m	sa 2 osovine: lv < 7,70 m sa 4 ili više osovina: lv < 12 m
mm	sa 4 ili više osovina: lv > 12 m ^(b)
n	sa 2 osovine: tv > 30 t sa 4 osovine: tv > 60 t sa 6 ili više osovina: tv > 75 t
o	nije prevrtljiv s čela
p	sa kućicom za kočničara ^(b)

^(a) Važi samo za otvorena kola s visokim stranicama sa ravnim podom opremljena uređajem koji omogućava da se koriste ili kao obična kola sa ravnim dnom ili za istovar pomoću gravitacije određenih tereta uz adekvatno postavljanje podnih poklopaca.

^(b) Primenjuje se samo na kola sa širinom koloseka 1 520 mm.

SLOVNA SERIJA: F - OTVORENA KOLA SA VISOKIM STRANICAMA

Odnosi se na kola	specijalnog tipa, sa 2 osovine: 25 t ≤ tv ≤ 30 t sa 3 osovine: 25 t ≤ tv ≤ 40 t sa 4 osovine: 50 t ≤ tv ≤ 60 t sa 6 ili više osovina: 60 t ≤ tv ≤ 75 t	
Slovena podserija	a	sa 4 osovine
	aa	sa 6 ili više osovina
	b	velike zapremine sa pojedinačnim osovinama (zapremine > 45 m ³)
	c	sa gravitacionim istovarom, s podešavanjem, na izabranu stranu, gore ^(a)
	cc	sa gravitacionim istovarom, s podešavanjem, na izabranu stranu, dole ^(a)
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom)
	k	sa 2 ili 3 osovine: tv < 20 t; sa 4 osovine: tv < 40 t sa 6 ili više osovina: tv < 50 t
	kk	sa 2 ili sa 3 osovine: 20 t ≤ tv < 25 t sa 4 osovine: 40 t ≤ tv < 50t sa 6 ili više osovina: 50 t ≤ tv < 60 t
	l	sa gravitacionim istovarom, odjednom, istovremeno na obe strane, gore ^(a)
	ll	sa gravitacionim istovarom, odjednom, istovremeno na obe strane, dole ^(a)
	n	sa 2 osovine: tv > 30 t sa 3 ili više osovina: tv > 40 t sa 4 osovine: tv > 60 t sa 6 ili više osovina: tv > 75 t
	o	sa gravitacionim istovarom, odjednom, u sredini, gore ^(a)
oo	sa gravitacionim istovarom, odjednom, u sredini, dole ^(a)	

p	sa gravitacionim istovarom, s podešavanjem, u sredini, gore ^(a)
pp	sa gravitacionim istovarom, s podešavanjem, u sredini, dole ^(a)
ppp	sa kućicom za kočničara ^(b)

^(a) Pojam "istovar pomoću gravitacije" odnosi se samo na kola koja nemaju ravan pod i nisu čeonu ili bočno prevrtljiva.

^(b) Primenjuje se samo na kola sa širinom koloseka 1 520 mm.

Način istovara tih kola definiše se kombinacijom sledećih karakteristika:

1) *Razmeštaj istovarnih otvora:*

- u sredini: otvori smešteni iznad kolosečne ose;
- sa obe strane: otvori s obe strane koloseka, izvan šina

(način istovara za ta kola:

- istovremeno na obe strane ako potpuni istovar kola zahteva upotrebu otvora sa obe strane,
- na izabranu stranu ako je potpuni istovar kola moguć upotrebom otvora na jednoj strani);
- visoko: donja ivica istovarnog otvora (bez obzira na pomerljivi nastavak istovarnog otvora) nalazi se najmanje 0,700 m iznad gornje ivice šine, i omogućava prihvatanje robe na transportnu traku;
- nisko: donja ivica istovarnog otvora nalazi se toliko nisko iznad šina da prihvatanje robe na transportnu traku nije moguć;

2) *Tempo istovara:*

- odjednom: nakon što se istovarni otvori otvore za istovar, mogu se ponovo zatvoriti tek nakon potpunog istovara;
- sa podešavanjem: istovar se u svakom trenutku može podesiti ili čak prekinuti.

SLOVNA SERIJA: G - ZATVORENA KOLA

Odnosi se na kola	običnog tipa, sa najmanje 8 otvora za provetravanje sa 2 osovine: $9\text{ m} \leq l_v < 12\text{ m}$; $25\text{ t} \leq t_v \leq 30\text{ t}$ sa 4 osovine: $15\text{ m} \leq l_v < 18\text{ m}$; $50\text{ t} \leq t_v \leq 60\text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $15\text{ m} \leq l_v < 18\text{ m}$; $60\text{ t} \leq t_v \leq 75\text{ t}$
Slovna podserija	a sa 4 osovine
	aa sa 6 ili više osovina
	b kola velike zapremine: sa 2 osovine: $l_v \geq 12\text{ m}$ i korisna zapremina $\geq 70\text{ m}^3$ sa 4 ili više osovina: $l_v \geq 18\text{ m}$
	bb sa 4 osovine: $l_v > 18\text{ m}$ ^(a)
	g za prevoz žitarica
	h za prevoz voća i povrća ^(b)
	k sa 2 osovine: $t_v < 20\text{ t}$ sa 4 osovine: $t_v < 40\text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $t_v < 50\text{ t}$
	kk sa 2 osovine: $20\text{ t} \leq t_v < 25\text{ t}$ sa 4 osovine: $40\text{ t} \leq t_v < 50\text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $50\text{ t} \leq t_v < 60\text{ t}$
	l sa manje od 8 otvora za provetravanje
	ll sa proširenim otvorima vrata ^(a)
	m sa 2 osovine: $l_v < 9\text{ m}$ sa 4 ili više osovina: $l_v < 15\text{ m}$
	n sa 2 osovine: $t_v > 30\text{ t}$ sa 4 osovine: $t_v > 60\text{ t}$

	sa 6 ili više osovina: tv > 75 t
o	sa 2 osovine: lv < 12 m i korisna zapremina ≥ 70 m ³
p	sa kućicom za kočničara ^(a)

^(a) Primenjuje se samo na kola sa širinom koloseka 1 520 mm.
^(b) Pojam "za prevoz voća i povrća" važi samo za kola koja imaju dodatne otvore za provetravanje u visini poda kola.

SLOVNA SERIJA: H - ZATVORENA KOLA

Odnosi se na kola	specijalnog tipa, sa 2 osovine: 9 m ≤ lv < 12 m; 25 t ≤ tv ≤ 28 t sa 4 osovine: 15 m ≤ lv < 18 m; 50 t ≤ tv ≤ 60 t sa 6 ili više osovina: 15 m ≤ lv < 18 m; 60 t ≤ tv ≤ 75 t	
Slovna podserija	a	sa 4 osovine
	aa	sa 6 ili više osovina
	b	sa 2 osovine: 12 m ≤ lv ≤ 14m i korisna zapremina ≥ 70 m ³ ^(a) sa 4 ili više osovina: 18 m ≤ lv ≤ 22 m
	bb	sa 2 osovine: lv ≥ 14m sa 4 ili više osovina: lv ≥ 22 m
	c	sa vratima na čeonim stranicama
	cc	sa vratima na čeonim stranicama i unutrašnjim uređenjem za prevoz automobila
	d	sa poklopcima na podu kola
	dd	sa prevrtljivim telom ^(b)
	e	sa 2 poda
	ee	sa 3 poda ili više
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom ^(a)
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom) ^(a)
	g	za prevoz žitarica
	gg	za prevoz cementa ^(b)
	h	za prevoz voća i povrća ^(v)
	hh	za prevoz mineralnog đubriva ^(v)
	i	sa bočnim stranicama koja se otvaraju ili klizaju
	ii	sa vrlo čvrstim bočnim stranicama koja se otvaraju ili klizaju ^(g)
	k	sa 2 osovine: tv < 20 t, sa 4 osovine: tv < 40 t, sa 6 ili više osovina: tv < 50 t

	kk	sa 2 osovine: 20 t < tv < 25 t, sa 4 osovine: 40 t < tv < 50 t, sa 6 ili više osovina: 50 t < tv < 60 t
	I	sa kliznim pregradama ^(d)
	II	sa kliznim pregradama koje se mogu blokirati ^(d)
	m	sa 2 osovine: lv < 9 m sa 4 ili više osovina: lv < 15 m
	mm	sa 4 ili više osovina: lv > 18 m ^(b)
	n	sa 2 osovine: tv > 28 t, sa 4 osovine: tv < 60 t, sa 6 ili više osovina: tv > 75 t
	o	sa 2 osovine: 12m < lv < 14m i korisna zapremina > 70 m ³
	p	sa kućicom za kočničara ^(b)
(a) (b) (v) (g) (d)		Dvoosovinska kola sa slovnom podserijama "f", "fff" mogu imati korisnu zapreminu manju od 70 m ³ . Primenjuje se samo na kola sa širinom koloseka 1 520 mm. Pojam "za prevoz voća i povrća" važi samo za kola koja imaju dodatne otvore za provetravanje u visini poda kola. Primenjuje se samo na kola sa širinom koloseka 1 435 mm. Klizne pregrade se mogu privremeno skinuti.

SLOVNA SERIJA: I - KOLA SA KONTROLOM TEMPERATURE

Odnosi se na kola		kola hladnjače, sa termalnom izolacijom razreda IN, sa ventilacijom na motorni pogon, sa podnim rešetkama i posudama za led ≥ 3,5 m ³ sa 2 osovine: 19 m ² ≤ korisne površine ≤ 22 m ² ; 15t ≤ tv ≤ 25t sa 4 osovine: korisne površine ≥ 39 m ² ; 30 t ≤ tv ≤ 40 t
Slovna podserija	a	sa 4 osovine
	b	sa 2 osovine i velike korisne površine: 22 m ² ≤ korisne površine ≤ 27 m ²
	bb	sa 2 osovine i vrlo velike korisne površine: > 27 m ²
	c	sa kukama za meso
	d	za prevoz ribe
	e	sa električnom ventilacijom
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom)
	g	sa rashladnim uređajem ^{(a) (b)}
	gg	kola hladnjače, hlađena tečnim gasom ^(a)
h	sa toplotnom izolacijom razreda IR	

i	hlađena rashladnim uređajem tehničko-pratećih kola ^(a) ^(b) ^(v)
ii	tehničko-prateća kola ^(a) ^(v)
k	sa 2 osovine: tv > 15 t, sa 4 osovine: tv < 30 t
l	izotermička kola bez posuda za led ^(a) ^(g)
m	sa 2 osovine: korisne površine < 19 m ² , sa 4 osovine: korisne površine < 39 m ²
mm	sa 4 osovine: korisne površine ≥ 39m ² ^(d)
n	sa 2 osovine: tv > 25 t, sa 4 osovine: tv > 40 t
o	sa posudama za led (ledenjacima) zapremine manje od 3,5 m ³ ^(g)
p	bez podnih rešetki

- ^(a) Slovna oznaka podserije "l" ne stavlja se na kola koja nose oznake "g", "gg", "i" ili "ii".
^(b) Kola koja istovremeno nose slovne oznake "g" i "i" mogu se koristiti pojedinačno ili u kompoziciji hlađenoj rashladnim uređajem.
^(v) Pojam "prateća tehnička kola" odnosi se istovremeno na fabrička kola, radionice (sa ili bez prostora za spavanje), kao i na kola sa prostorom za spavanje.
^(g) Slovna oznaka "o" ne stavlja se na kola koji nose slovnu oznaku "l".
^(d) Primenjuje se samo na kola sa širinom koloseka 1 520 mm.

Napomena: Korisna površina kola hladnjača određuje se uvek s obzirom na korišćenje posuda za led.

SLOVNA SERIJA: K - DVOOSOVINSKA PLATO KOLA

Odnosi se na kola	običnog tipa, sa oborivim niskim stranicama i kratkim stupcima lv ≥ 12 m; 25 t ≤ tv ≤ 30 t
Slovna podserija	b sa dugačkim stupcima
	g opremljena za prevoz kontejnera ^(a)
	i sa pokretnim pokrovom i čvrstim čeonim stranicama ^(b)
	j sa amortizerima udara
	k tv < 20 t
	kk 20 t ≤ tv < 25 t
	l bez stupaca
	m 9 m ≤ lv < 12 m
	mm lv < 9 m
	n tv > 30 t
o s čvrstim bočnim stranicama	

	p	bez bočnih stranica ^(b)
	pp	sa pokretnim bočnim stranicama

^(a) Slovna oznaka podserije "g" može se koristiti sa slovnom oznakom serije K isključivo za kola običnog tipa koja su dodatno opremljena za prevoz kontejnera. Kola opremljena isključivo za prevoz kontejnera moraju biti razvrstana u seriju L.

^(b) Slovna oznaka podserije "p" ne stavlja se na kola koja nose slovnu oznaku podserije "i".

SLOVNA SERIJA: L - DVOOSOVINSKA PLATO KOLA

Odnosi se na kola		specijalnog tipa, lv ≥ 12m; 25 t ≤ tv ≤ 30 t
Slovna podserija	b	sa posebnim dodacima za osiguranje srednjih kontejnera (pa) ^(a)
	c	sa okretnom podlogom ^(a)
	d	jednopedna, opremljen za prevoz motornih vozila ^(a)
	e	višepodna, za prevoz motornih vozila ^(a)
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom)
	g	podešena za prevoz kontejnera (osim pa) ^{(a) (b)}
	h	za prevoz koturova lima u horizontalnom položaju ^{(a) (v)}
	hh	za prevoz koturova lima u vertikalnom položaju ^{(a) (v)}
	i	sa pokretnim pokrovom i čvrstim čeonim stranicama ^(a)
	ii	sa vrlo jakim pokretnim metalnim pokrovom ^(g) i čvrstim čeonim stranicama ^(a)
	j	sa amortizerima udara
	k	tv < 20t
	kk	20t ≤ tv < 25t
	l	bez stubaca ^(a)
	m	9m ≤ lv < 12 m
	mm	lv < 9m
n	tv > 30t	
p	bez bočnih stranica ^(a)	

^(a) Upisivanje slovnih oznaka podserija "i" ili "p" nije obavezno za kola koja nose slovne oznake podserija "b", "c", "d", "e", "g", "h", "hh", "i" ili "ii", ali brojčane oznake uvek moraju odgovarati slovnim oznakama na kolima.

^(b) Kola koja isključivo služe za prevoz kontejnera (osim **pa**).

^(v) Kola koja isključivo služe za prevoz koturova lima.

^(g) Primenjuje se samo na kola sa širinom koloseka 1 435 mm.

SLOVNA SERIJA: O - MEŠOVITA PLATO KOLA I OTVORENA KOLA SA VISOKIM STRANICAMA

Odnosi se na kola		običnog tipa, sa 2 ili 3 osovine, sa oborivim bočnim ili čeonim stranicama i stupcima sa 2 osovine: $lv \geq 12 \text{ m}$; $25 \text{ t} \leq tv \leq 30 \text{ t}$ sa 3 osovine: $lv \geq 12 \text{ m}$; $25 \text{ t} \leq tv \leq 40 \text{ t}$
Slovna podserija	a	sa 3 osovine
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom)
	k	$tv < 20\text{t}$
	kk	$20\text{t} \leq tv \leq 25\text{t}$
	l	bez stubaca
	m	$9\text{m} \leq lv < 12 \text{ m}$
	mm	$lv < 9\text{m}$
	n	sa 2 osovine: $tv > 30 \text{ t}$, sa 3 osovine: $tv > 40 \text{ t}$

SLOVNA SERIJA: R - PLATO KOLA SA OBRTNIM POSTOLJIMA

Odnosi se na kola		običnog tipa, sa oborivim čeonim stranicama i stupcima $18 \text{ m} \leq lv \leq 22 \text{ m}$; $50 \text{ t} \leq tv \leq 60 \text{ t}$
Slovna podserija	b	$lv \geq 22 \text{ m}$
	e	sa oborivim bočnim stranicama
	g	opremljena za prevoz kontejnera ^(a)
	h	opremljena za prevoz koturova lima u horizontalnom položaju ^(b)
	hh	opremljena za prevoz koturova lima u vertikalnom položaju ^(b)
	i	sa pokretnim krovom i čvrstim čeonim stranicama ^(v)
	j	sa amortizerima udara
	k	$tv < 40 \text{ t}$
	kk	$40 \text{ t} \leq tv < 50 \text{ t}$
	l	bez stubaca
	m	$15\text{m} \leq lv < 18 \text{ m}$
	mm	$lv < 15 \text{ m}$
n	$tv > 60 \text{ t}$	

o	sa čvrstim čeonim stranicama nižim od 2 m
oo	sa čvrstim čeonim stranicama visokim 2 m ili više ^(v)
p	bez oborivih čeonih stranica ^(v)
pp	sa pokretnim bočnim stranicama

^(a) Slovna podserija "g" može se koristiti sa slovnom serijom R isključivo za kola običnog tipa koja su dodatno opremljena za prevoz kontejnera. Kola opremljena isključivo za prevoz kontejnera moraju biti razvrstana u seriju S.

^(b) Slovna podserija "h" ili "hh" može se koristiti sa slovnom serijom R isključivo za kola običnog tipa koja imaju samo dopunski uređaj za prevoz kontejnera. Kola opremljena isključivo za prevoz kontejnera moraju biti razvrstana u seriju S.

^(v) Slovna podserija "oo" i/ili "p" ne stavlja se na kola koja nose slovnu oznaku "I"

SLOVNA SERIJA: S - PLATO KOLA SA OBRTNIM POSTOLJIMA

Odnosi se na kola	specijalnog tipa, sa 4 osovine: $lv \geq 18 \text{ m}; 50 \text{ t} \leq 60 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $lv \geq 22 \text{ m}; 60 \text{ t} < tv \leq 75 \text{ t}$
Slovna podserija	a sa 6 osovina (2 troosovinska obrtna postolja)
	aa sa 8 ili više osovina
	aaa sa 4 osovine (2 dvoosovinska obrtna postolja) ^(a)
	b sa posebnom sigurnosnom opremom za srednje (pa) kontejnere ^(b)
	c sa obrtnom podlogom ^(b)
	d jednopodna, opremljena za prevoz motornih vozila ^{(b) (v)}
	e višepodna, za prevoz motornih vozila ^(b)
	f pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)
	fff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom)
	g opremljena za prevoz kontejnera, ukupne dužine $\leq 60'$ (osim pa) ^{(b) (v) (g)}
	gg opremljena za prevoz kontejnera ukupne dužine $> 60'$ (osim pa) ^{(b) (v) (g)}
	h opremljena za prevoz koturova lima u horizontalnom položaju ^{(b) (d)}
	hh opremljena za prevoz koturova lima u vertikalnom položaju ^{(b) (d)}
	i sa pokretnim krovom i čvrstim čeonim stranicama ^(b)
	ii sa vrlo jakim pokretnim metalnim krovom ^(d) i čvrstim čeonim stranicama ^(b)
	j sa amortizerima udara
k sa 4 osovine: $tv < 40 \text{ t}$ sa 6 ili više osovina: $tv < 50 \text{ t}$	

kk	sa 4 osovine: $40 t \leq tv < 50 t$ sa 6 ili više osovina: $50 t \leq tv \leq 60 t$
l	bez stubaca ^(b)
m	sa 4 osovine: $15m \leq lv < 18m$; sa 6 ili više osovina: $18 m \leq lv \leq 22 m$
mm	sa 4 osovine: $lv < 15 m$ sa 6 ili više osovina: $lv < 18 m$
mmm	sa 4 osovine: $lv \geq 22 m$ ^(a)
n	sa 4 osovine: $tv > 60 t$ sa 6 ili više osovina: $tv > 75 t$
p	bez stranica ^(b)

^(a) Primenjuje se samo na kola sa širinom koloseka 1 520 mm.

^(b) Upisivanje slovnih oznaka podserije "l" ili "p" nije obavezno za kola koja nose slovne oznake podserija "b", "c", "d", "e", "g", "gg", "h", "hh", "i" ili "ii", ali brojčane oznake uvek moraju odgovarati slovnim oznakama na kolima.

^(v) Teretna kola koja se osim za prevoz kontejnera i izmenljivih sudova koriste i za prevoz vozila označavaju se slovom podserija "g" ili "gg" i slovom podserije "d".

^(g) Kola koja isključivo služe za prevoz kontejnera ili za prevoz izmenljivih sudova opremljenih žljebovima za zahvatanje.

^(d) Kola koja isključivo služe za prevoz koturova lima.

^(d) Primenjuje se samo na kola sa širinom koloseka 1 435 mm.

SLOVNA SERIJA: T - KOLA SA KROVOM KOJI SE OTVARA

Odnosi se na kola		sa 2 osovine: $9 m \leq lv < 12 m$; $25 t \leq tv \leq 30 t$ sa 4 osovine: $15 m \leq lv < 18 m$; $50 t \leq tv \leq 60 t$ sa 6 ili više osovina: $15m \leq lv < 18m$; $60t \leq tv \leq 75t$
Slovná podserija	a	sa 4 osovine
	aa	sa 6 ili više osovina
	b	kola velike zapremine: sa 2 osovine: $lv \geq 12 m$ sa 4 ili više osovina: $lv \geq 18 m$ ^{(a) (b)}
	c	sa vratima na čeonim stranicama
	d	sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, po izboru sa obe strane, gore ^{(a) (b) (v)}
	dd	sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, po izboru sa obe strane, dole ^{(a) (b) (v)}
	e	sa visinom slobodnog otvora vrata većom od 1,90 m ^{(a) (b) (v)}
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom)
	g	za prevoz žitarica
	h	opremljena za prevoz koturova lima u horizontalnom položaju
hh	opremljena za prevoz koturova lima u vertikalnom položaju	

i	sa bočnim stranicama koje se otvaraju ^(a)
j	sa amortizerima udara
k	sa 2 osovine: tv < 20 t sa 4 osovine: tv < 40 t; sa 6 ili više osovina: tv < 50 t
kk	sa 2 osovine: 20 t ≤ tv < 25 sa 4 osovine: 40 t ≤ tv < 50 t sa 6 ili više osovina: 50 t ≤ tv ≤ 60 t
I	sa gravitacionim istovarom, bez podešavanja, jednovremeno sa obe strane, gore ^{(a) (b) (v)}
II	sa gravitacionim istovarom, bez podešavanja, jednovremeno sa obe strane, dole ^{(a) (b) (v)}
m	sa 2 osovine: lv < 9 m sa 4 ili više osovina: lv < 15 m ^(b)
n	sa 2 osovine: tv > 30 t sa 4 osovine: tv > 60 t sa 6 ili više osovina: tv > 75 t
o	sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, u sredini, gore ^{(a) (b) (v)}
oo	sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, u sredini, dole ^{(a) (b) (v)}
p	sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, u sredini, gore ^{(a) (b) (v)}
pp	sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, u sredini, dole ^{(a) (b) (v)}

^(a) Slovo podserije "e":

- je neobavezno na kolima koja nose slovo podserije "b" (ali bročane oznake uvek moraju odgovarati slovni oznakama na kolima);
- ne stavlja se na teretna kola koja nose slova podserije "d", "dd", "i", "l", "ll", "o", "oo", "p" ili "pp".

^(b) Slovo podserije "b" i "m" ne stavlja se na teretna kola koja nose slovne oznake podserija "d", "dd", "l", "ll", "o", "oo", "p" ili "pp".

^(v) Kola sa gravitacionim istovarom serije T imaju krov koji se može otvarati, a koji u otvorenom stanju oslobađa sanduk kola na celoj dužini. Ova kola nemaju ravan pod i ne mogu se kipovati ni sa bočne ni sa čeonu strane.

Način istovara ovih kola određen je kombinacijom sledećih karakteristika:

1) *Razmeštaj istovarnih otvora:*

- u sredini: otvori su iznad ose koloseka;

- sa obe strane: otvori su na obema stranama koloseka van šina (za ova kola način istovara je sledeći:

- istovremeno: sa obe strane kada potpun istovar kola zahteva aktiviranje otvora na obema stranama,

- naizmenično: kada je potpun istovar kola omogućen aktiviranjem otvora samo sa jedne strane);

- visoko postavljen: donja ivica otvora za istovar (ne uzimajući u obzir pokretljive uređaje koji se mogu produžiti) nalazi se bar 0,700m iznad gornje ivice šine i omogućuje primenu transportne trake za prihvatanje robe;

- nisko postavljen: položaj donje ivice otvora za istovar ne omogućava primenu transportne trake za prihvatanje robe;

2) *Tempo istovara:*

- odjednom: otvori se mogu ponovo zatvoriti tek posle potpunog istovara;

- sa podešavanjem: istovar se može u svako vreme podešavati ili čak i prekinuti.

SLOVNA SERIJA: U - SPECIJALNA KOLA

Odnosi se na kola		koja ne spadaju u serije F, H, L, S ili Z sa 2 osovine: 25 t ≤ tv ≤ 30 t sa 3 osovine: 25 t ≤ tv ≤ 40 t sa 4 osovine: 50 t ≤ tv ≤ 60 t sa 6 ili više osovina: 60 t ≤ tv ≤ 75 t
Slovná podserija	a	sa 4 osovine
	aa	sa 6 ili više osovina
	c	sa istovarom pod pritiskom

d	sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, sa obe strane po izboru, gore ^(a)
dd	sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, sa obe strane po izboru, dole ^(a)
f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)
fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom)
g	za prevoz žitarica
i	opremljena za prevoz predmeta koji bi prekoračili tovarni profil ako bi se tovarili na kola običnog tipa ^{(b) (v)}
k	sa 2 ili 3 osovine: tv < 20 t sa 4 osovine: tv < 40 t sa 6 ili više osovina: tv < 50 t
kk	sa 2 ili 3 osovine: 20 t ≤ tv ≤ 25 t sa 4 osovine: 40 t ≤ tv ≤ 50 t sa 6 ili više osovina: 50 t ≤ tv ≤ 60 t
l	sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, jednovremeno sa obe strane, gore ^(a)
ll	sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, jednovremeno sa obe strane, dole ^(a)
n	sa 2 osovine: tv > 30 t sa 3 osovine: tv > 40 t sa 4 osovine: tv > 60 t sa 6 ili više osovina: tv > 75 t ^(v)
o	sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, u sredini, gore ^(a)
oo	sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, u sredini, dole ^(a)
p	sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, u sredini, gore ^(a)
pp	sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, u sredini, dole ^(a)

^(a) Kola sa gravitacionim istovarom serije U su zatvorena kola u koje se teret može utovarivati samo odozgo kroz jedan ili više otvora čija je ukupna dužina manja od dužine tela tih kola. Ta kola nemaju ravan pod niti ih je moguće prevrtati sa čela ili sa boka.

^(b) To su naročito:

- kola sa spuštenim podom;
- kola sa središnjim udubljenjem;
- kola sa stalno opremljenim dijagonalnim osloncima.

^(v) Slovna oznaka podserije "n" ne stavlja se na kola koja nose slovne oznake podserije "i".

Način istovara tih kola definiše se kombinacijom sledećih karakteristika:

1) Razmeštaj istovarnih otvora:

- u sredini: otvori su iznad ose koloseka;
- sa obe strane: otvori su na obema stranama koloseka van šina (za ova kola način istovara je sledeći:
- istovremeno: sa obe strane kada potpun istovar kola zahteva aktiviranje otvora na obema stranama,
- naizmenično: kada je potpun istovar kola omogućen aktiviranjem otvora samo sa jedne strane);
- visoko postavljen: donja ivica otvora za istovar (ne uzimajući u obzir pokretljive uređaje koji se mogu produžiti) nalazi se bar 0,700m iznad gornje ivice šine i omogućuje primenu transportne trake za prihvatanje robe;
- nisko postavljen: položaj donje ivice otvora za istovar ne omogućava primenu transportne trake za prihvatanje robe;

2) Tempo istovara:

- odjednom: otvori se mogu ponovo zatvoriti tek posle potpunog istovara;
- sa podešavanjem: istovar se može u svako vreme podešavati ili čak i prekinuti.

SLOVNA SERIJA: Z - CISTERNE

Odnosi se na kola	sa metalnim sudovima,
-------------------	-----------------------

		za prevoz tečnih ili gasovitih proizvoda sa 2 osovine: 25 t < lv < 30 t sa 3 osovine: 25 t < tv < 40 t sa 4 osovine: 50 t < tv < 60 t sa 6 ili više osovina: 60 t < tv < 75 t
Slovna podserija	a	sa 4 osovine
	aa	sa 6 ili više osovina
	b	za prevoz naftnih derivata ^(a)
	c	sa istovarom pod pritiskom ^(b)
	d	za prevoz prehrambenih i hemijskih proizvoda ^(a)
	e	sa uređajima za zagrevanje
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo kroz tunel)
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (isključivo trajektom)
	g	za prevoz komprimiranih gasova, pretvorenih u tečno stanje ili rastvorenih pod pritiskom ^(b)
	i	sa sudovima od nemetala
	j	sa amortizacionim uređajem
	k	sa 2 ili 3 osovine: tv < 20 t sa 4 osovine: tv < 40 t sa 6 ili više osovina: tv < 50 t
kk	sa 2 ili 3 osovine: 20 t < tv < 25 t sa 4 osovine: 40 t < tv < 50 t sa 6 ili više osovina: 50 t < tv < 60 t	
n	sa 2 osovine: tv > 30 t sa 3 osovine: tv > 40 t sa 4 osovine tv > 60 t sa 6 ili više osovina: tv > 75 t	
p	sa kućicom za kočničara ^(a)	
^(a) Primenjuje se samo na kola sa širinom koloseka 1 520 mm. ^(b) Slovna podserija "c" ne stavlja se na kola koja nose slovo podserije "g".		

SLOVNE OZNAKE ZA PODSERIJE ZGLOBNIH I VIŠEDELNIH TERETNIH KOLA

SLOVNA SERIJA: F - OTVORENA KOLA SA VISOKIM STRANICAMA

Odnosi se na kola	zglobna ili višedelna kola sa osovina, sa 2 jedinice 22 m ≤ lv < 27 m	
Slovna podserija	a	sa obrtnim postoljima
	c	sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, po izboru sa obe strane, gore ^(a)
	cc	sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem po izboru sa obe strane, dole ^(a)

e	sa 3 jedinice
ee	sa 4 ili više jedinica
f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo kroz tunel)
fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo železničkim trajektom)
l	sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, jednovremeno sa obe strane, gore ^(a)
ll	sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, jednovremeno sa obe strane, dole ^(a)
m	sa 2 jedinice: $lv \geq 27$ m
mm	sa 2 jedinice: $lv < 22$ m
o	sa gravitacionim istovarom, bez podešavanja, u sredini, gore ^(a)
oo	sa gravitacionim istovarom, bez podešavanja, u sredini, dole ^(a)
p	sa gravitacionim istovarom, sa podešavanjem, u sredini, gore ^(a)
pp	sa gravitacionim istovarom, sa podešavanjem, u sredini, dole ^(a)
r	zglobna kola
rr	višedelna kola

^(a) Kola sa gravitacionim istovarom serije F su otvorena kola, koja nemaju ravan pod i ne mogu se kipovati niti čeonu niti bočno.

Način istovara ovih kola određen je kombinacijom sledećih karakteristika:

1) *Razmeštaj istovarnih otvora:*

- u sredini: otvori su iznad ose koloseka;
- sa obe strane: otvori su na obema stranama koloseka van šina (za ova kola način istovara je sledeći:
- istovremeno: sa obe strane kada potpun istovar kola zahteva aktiviranje otvora na obema stranama,
- naizmenično: kada je potpun istovar kola omogućen aktiviranjem otvora samo sa jedne strane);
- visoko postavljen: donja ivica otvora za istovar (ne uzimajući u obzir pokretljive uređaje koji se mogu produžiti) nalazi se bar 0,700m iznad gornje ivice šine i omogućuje primenu transportne trake za prihvatanje robe;
- nisko postavljen: položaj donje ivice otvora za istovar ne omogućava primenu transportne trake za prihvatanje robe;

2) *Tempo istovara:*

- odjednom: otvori se mogu ponovo zatvoriti tek posle potpunog istovara;
- sa podešavanjem: istovar se može u svako vreme podešavati ili čak i prekinuti.

SLOVNA SERIJA: H - ZATVORENA KOLA

Odnosi se na kola		zglobna ili višedelna kola sa osovina, sa 2 jedinice $22 \text{ m} \leq lv < 27 \text{ m}$
Slovna podserija	a	sa obrtnim postoljima
	c	sa vratima na čeonim stranicama
	cc	sa vratima na čeonim stranicama i unutrašnjim uređajem za prevoz motornih vozila
	d	sa zaklopcima na podu kola
	e	sa 3 jedinice

ee	sa 4 ili više jedinica
f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo kroz tunel)
fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo trajektom)
g	za prevoz žitarica
h	za prevoz voća i povrća ^(a)
i	sa bočnim stranicama koje se otvaraju ili klizaju
ii	sa vrlo čvrstim bočnim stranicama koja se otvaraju ili klizaju ^(b)
l	sa pokretnim pregradama ^(v)
ll	sa pokretnim pregradama koje se mogu blokirati ^(v)
m	sa 2 jedinice: $lv \geq 27$ m
mm	sa 2 jedinice: $lv < 22$ m
r	zglobna kola
rr	višedelna kola

^(a) Pojam "za prevoz voća i povrća" važi samo za teretna kola koja imaju dodatne otvore za provetravanje u visini poda kola.

^(b) Primenjuje se samo na kola sa širinom koloseka od 1 435 mm.

^(c) Pokretne pregrade mogu se privremeno skinuti.

SLOVNA SERIJA: I - KOLA SA KONTROLOM TEMPERATURE

Odnosi se na kola		kola hladnjače, sa termoizolacijom klase IN, sa motornom ventilacijom, podnim rešetkama i posudama za led $\geq 3,5$ m ³ zglobna kola ili višedelna kola sa osovinama, sa 2 jedinice $22 \text{ m} \leq lv < 27 \text{ m}$
Slovna podserija	a	sa obrtnim postoljima
	c	sa kukama za meso
	d	za prevoz morske ribe
	e	sa električnom ventilacijom
	ee	sa 4 jedinice ili više njih
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo kroz tunel)
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo železničkim trajektom)
	g	mašinska kola hladnjače ^(a)

gg	kola hladnjače, hladena tečnim gasom ^(a)
h	sa termoizolacijom klase IR
i	hladna rashladnim uređajem pratećih tehničkih kola ^{(a) (b)}
ii	prateća tehnička kola ^{(a) (b)}
l	izotermička kola bez ledenjaka ^{(a) (v)}
m	sa 2 jedinice: $lv \geq 27$ m
mm	sa 2 jedinice: $lv < 22$ m
o	sa posudama za led manjim od $3,5 \text{ m}^3$ ^(v)
oo	sa 3 jedinice
p	bez podnih rešetaka
r	zglobna kola
rr	višedelna kola

^(a) Slovo podserije "l" ne stavlja se na kola koja nose slovne podserije "g", "gg", "i" ili "ii".

^(b) Pojam "prateća tehnička kola" odnosi se istovremeno na fabrička kola, radionice (sa ili bez prostora za spavanje), kao i na kola sa prostorom za spavanje.

^(v) Slovo podserije "o" ne stavlja se na kola koja nose slovo podserije "l".

SLOVNA SERIJA L - PLATO KOLA SA NEZAVISNIM OSOVINAMA

Odnosi se na kola		zglobna kola ili višedelna kola sa 2 jedinice $22 \text{ m} \leq lv < 27 \text{ m}$
Slovna podserija	a	zglobna kola
	aa	višedelna kola
	b	sa posebnom opremom za osiguranje srednjih (pa) kontejnera ^(a)
	c	sa okretnim podlogama ^(a)
	d	bez spratova za prevoz motornih vozila ^(a)
	e	sa spratovima za prevoz motornih vozila ^(a)
	f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo kroz tunel)
	fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo železničkim trajektom)
	g	prilagođena za prevoz kontejnera ^{(a) (b)}
	h	podešena za prevoz koturova lima u horizontalnom položaju ^{(a) (v)}

hh	podešena za prevoz koturova lima u vertikalnom položaju ^{(a) (v)}
i	sa pokretnim pokrovom i čvrstim čeonim stranicama ^(a)
ii	sa vrlo čvrstim pokretnim metalnim pokrovom ^(g) i čvrstim čeonim stranicama ^(a)
j	sa amortizerima udara
l	bez stubaca ^(a)
m	sa 2 jedinice: $18\text{ m} \leq l_v < 22\text{ m}$
mm	sa 2 jedinice: $l_v < 18\text{ m}$
o	sa 3 jedinice
oo	sa 4 ili više jedinica
p	bez bočnih stranica ^(a)
r	sa 2 jedinice: $l_v \geq 27\text{ m}$

^(a) Na teretnim kolima koja nose slova podserija: "b", "c", "d", "e", "g", "h", "hh", "i" ili "ii" stavljanje slova podserije "l" ili "p" je neobavezno, ali brojčano obeležavanje mora uvek da odgovara obeležavanju slovima koja se nalaze na kolima.

^(b) Teretna kola koja u načelu služe isključivo za prevoz kontejnera (osim **pa**).

^(v) Teretna kola koja u načelu služe isključivo za prevoz koturova lima.

^(g) Primenjuje se samo na kola sa širinom koloseka od 1 435 mm.

SLOVNA SERIJA: S - PLATO KOLA SA OBRTNIM POSTOLJIMA

Odnosi se na kola	zglobna kola ili višedelna kola sa 2 jedinice $22\text{ m} \leq l_v < 27\text{ m}$
Slovná podserija	b kola nosači za srednje (pa) kontejnere ^(a)
	c sa okretnim podlogama ^(a)
	d bez spratova za prevoz motornih vozila ^{(a) (b)}
	e sa spratovima za prevoz motornih vozila ^(a)
	f pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo kroz tunel)
	fff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo železničkim trajektom)
	g prilagođena za prevoz kontejnera ukupne tovarne dužine $\leq 60'$ (osim srednjih kontejnera) ^{(a) (b) (v)}
	gg prilagođena za prevoz kontejnera ukupne tovarne dužine $> 60'$ (osim srednjih kontejnera) ^{(a) (b) (v)}
	h za prevoz koturova lima u horizontalnom položaju ^{(a) (g)}
	hh za prevoz koturova lima u vertikalnom položaju ^{(a) (g)}

i	sa pokretnim pokrovom i čvrstim čeonim stranicama ^(a)
ii	sa vrlo čvrstim pokretnim metalnim pokrovom ^(a) i čvrstim čeonim stranicama ^(d)
j	sa amortizerima udara
l	bez stubaca ^(a)
m	sa 2 jedinice: $lv \geq 27$ m
mm	sa 2 jedinice: $lv < 22$ m
o	sa 3 jedinice
oo	sa 4 ili više jedinica
p	bez bočnih stranica ^(a)
r	zglobna kola
rr	višedelna kola

^(a) Na teretnim kolima koja nose slova podserije "b", "c", "d", "e", "g", "gg", "h", "hh", "i" ili "ii" nisu obavezna slova podserija "l" ili "p", ali brojčano obeležavanje mora uvek da odgovara obeležavanju slovima koja se nalaze na kolima.

^(b) Teretna kola koja se osim za prevoz kontejnera i izmenljivih sudova koriste i za prevoz vozila označavaju se slovom podserija "g" ili "gg" i slovom podserije "d".

^(v) Teretna kola koja se koriste isključivo za prevoz kontejnera ili za prevoz izmenljivih sudova opremljenih žljebovima za zahvatanje.

^(g) Teretna kola koja služe isključivo za prevoz koturova lima.

^(d) Primenjuje se samo na teretna kola sa širinom koloseka od 1 435 mm.

SLOVNA SERIJA: T - KOLA SA POKRETNIM KROVOM

Odnosi se na kola	zglobna kola ili višedelna kola sa osovina, sa 2 jedinice $22 \text{ m} \leq lv < 27 \text{ m}$
Slovna podserija	a sa obrtnim postoljima
	b sa visinom slobodnog otvora vrata $> 1,90 \text{ m}$ ^(a)
	c sa vratima na čeonim stranicama
	d sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, po izboru sa obe strane, gore ^(b)
	dd sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, po izboru sa obe strane, dole ^{(a) (b)}
	e sa 3 jedinice
	ee sa 4 ili više jedinica
	f pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
	ff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo kroz tunel)
	fff pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo železničkim trajektom)
	g za prevoz žitarica

h	opremljena za prevoz koturova lima u horizontalnom položaju
hh	opremljena za prevoz koturova lima u vertikalnom položaju
i	sa bočnim stranicama koje se otvaraju ^(a)
j	sa amortizerima udara
l	gravitacioni istovar bez podešavanja, jednovremeno sa obe strane, gore ^{(a) (b)}
ll	gravitacioni istovar bez podešavanja, jednovremeno sa obe strane, dole ^{(a) (b)}
m	sa 2 jedinice: $lv \geq 27$ m
mm	sa 2 jedinice: $lv < 22$ m
o	sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, u sredini, gore ^{(a) (b)}
oo	sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, u sredini, dole ^{(a) (b)}
p	sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, u sredini, gore ^{(a) (b)}
pp	sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, u sredini, dole ^{(a) (b)}
r	zglobna kola
rr	višedelna kola

^(a) Na kolima koja nose slovo podserije "d", "dd", "i", "l", "ll", "o", "oo", "p" ili "pp" ne stavlja se slovo podserije "b".

^(b) Kola sa gravitacionim istovarom serije T imaju krov koji se može otvarati, a koji u otvorenom stanju oslobađa sanduk kola na celoj dužini. Ova kola nemaju ravan pod i ne mogu se kipovati ni sa bočne ni sa čeine strane.

Način istovara ovih kola određen je kombinacijom sledećih karakteristika:

1) Razmeštaj istovarnih otvora:

- u sredini: otvori su iznad ose koloseka;
- sa obe strane: otvori su na obema stranama koloseka van šina (za ova kola način istovara je sledeći:
- istovremeno: sa obe strane kada potpun istovar kola zahteva aktiviranje otvora na obema stranama;
- naizmenično: kada je potpun istovar kola omogućen aktiviranjem otvora samo sa jedne strane);
- visoko postavljen: donja ivica otvora za istovar (ne uzimajući u obzir pokretljive uređaje koji se mogu produžiti) nalazi se bar 0,700 m iznad gornje ivice šine i omogućuje primenu transportne trake za prihvatanje robe;
- nisko postavljen: položaj donje ivice otvora za istovar ne omogućava primenu transportne trake za prihvatanje robe;

2) Tempo istovara:

- odjednom: otvori se mogu ponovo zatvoriti tek posle potpunog istovara;
- sa podešavanjem: istovar se može u svako vreme podešavati ili čak i prekinuti.

SLOVNA SERIJA: U - SPECIJALNA KOLA

Odnosi se na kola		zglobna kola ili višedelna kola sa osovina, sa 2 jedinice $22 \text{ m} \leq lv < 27 \text{ m}$
Slovna podserija	a	sa obrtnim postoljima
	e	sa 3 jedinice
	ee	sa 4 ili više jedinica
	c	sa istovarom pod pritiskom
	d	sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, po izboru sa obe strane, gore ^(a)

dd	sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, po izboru sa obe strane, dole ^{(a) (b)}
f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo kroz tunel)
fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo železničkim trajektom)
g	za prevoz žitarica
i	opremljena za prevoz predmeta koji bi prekoračili tovarni profil ako bi se tovarili na kola običnog tipa ^(b)
l	sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, jednovremeno sa obe strane, gore ^(a)
ll	sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, jednovremeno sa obe strane, dole ^(a)
m	sa 2 jedinice: $lv \geq 27$ m
mm	sa 2 jedinice: $lv < 22$ m
o	sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, u sredini, gore ^(a)
oo	sa gravitacionim istovarom bez podešavanja, u sredini, dole ^{(a) (b)}
p	sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, u sredini, gore ^(a)
pp	sa gravitacionim istovarom sa podešavanjem, u sredini, dole ^(a)
r	zglobna kola
rr	višedelna kola

^(a) Kola sa gravitacionim istovarom serije U su zatvorena kola u koje se teret može utovarivati samo odozgo kroz jedan ili više otvora čija je ukupna dužina manja od dužine tela tih kola. Ta kola nemaju ravan pod niti ih je moguće prevrtati sa čela ili sa boka.

^(b) To su naročito:

- kola sa spuštenim podom;
- kola sa središnjim udubljenjem;
- kola stalno opremljena sa dijagonalnim osloncima.

Način istovara ovih kola određen je kombinovanjem sledećih karakteristika:

1) *Razmeštaj istovarnih otvora:*

- u sredini: otvori su iznad ose koloseka;
- sa obe strane: otvori su na obema stranama koloseka van šina (za ova kola način istovara je sledeći:
  - istovremeno: sa obe strane kada potpun istovar kola zahteva aktiviranje otvora na obema stranama,
  - naizmenično: kada je potpun istovar kola omogućen aktiviranjem otvora samo sa jedne strane);
- visoko postavljen: donja ivica otvora za istovar (ne uzimajući u obzir pokretljive uređaje koji se mogu produžiti) nalazi se bar 0,700 m iznad gornje ivice šine i omogućuje primenu transportne trake za prihvatanje robe;
- nisko postavljen: položaj donje ivice otvora za istovar ne omogućava primenu transportne trake za prihvatanje robe;

2) *Tempo istovara:*

- odjednom: otvori se mogu ponovo zatvoriti tek posle potpunog istovara;
- sa podešavanjem: istovar se može u svako vreme podešavati ili čak i prekinuti.

SLOVNA SERIJA: Z - CISTERNE

Odnosi se na kola	sa metalnim sudovima, za prevoz tečnih ili gasovitih proizvoda zglobna kola ili višedelna kola sa osovina, sa 2 jedinice $22 \text{ m} \leq lv < 27 \text{ m}$
Slovna podserija	a sa obrtnim postoljima

c	sa istovarom pod pritiskom ^(a)
e	sa uređajem za zagrevanjem
f	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom
ff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo kroz tunel)
fff	pogodna za saobraćaj sa Velikom Britanijom (samo železničkim trajektom)
g	za prevoz komprimiranih gasova, pretvorenih u tečno stanje ili rastvorenih pod pritiskom ^(a)
i	sa sudovima od nemetala
j	sa amortizacionim uređajem
m	sa 2 jedinice: lv ≥ 27 m
mm	sa 2 jedinice: lv < 22 m
o	sa 3 jedinice
oo	sa 4 jedinice ili više njih
r	zglobna kola
rr	višedelna kola

^(a) Slovo podserije "c" ne stavlja se na kola koja nose slovo podserije "g".

Prilog 4.

BROJČANE OZNAKE ZA SPOSOBNOST UPOTREBE PUTNIČKIH KOLA U MEĐUNARODNOM SAOBRAĆAJU (1. I 2. CIFRA)

® 2. cifra 1. cifra 1 -	Unutrašnji saobraćaj	TEN ^(a) i/ili COTIF ^(b) i/ili PPV/PPW					Unutrašnji ili međunarodni saobraćaj prema posebnom sporazumu	TEN ^(a) i/ili COTIF ^(b)	PPV/PPW		
		0	1	2	3	4			5	6	7
5	Vozila za unutrašnji saobraćaj	Vozila sa fiksnom širinom koloseka, neklimatizovana (uključujući kola za prevoz putničkih automobila)	Vozila s promenljivom širinom koloseka (1435/1520), neklimatizovana	Ne koristi se	Vozila s promenljivom širinom koloseka (1435/1668), neklimatizovana	Muzejska vozila	Ne koristi se ^(v)	Vozila s fiksnom širinom koloseka	Vozila s promenljivom širinom koloseka (1435/1520) kojima se može zameniti	Vozila sa fiksnom širinom koloseka (1435/1520) kojima se mogu podešavati	

6	Servisna vozila	Vozila sa fiksnom širinom koloseka, klimatizovana	Vozila s promenljivom širinom koloseka (1435/1520), klimatizovana	Servisna vozila	Vozila s promenljivom širinom koloseka (1435/1668), klimatizovana	Kola za prevoz putničkih automobila	Ne koristi se ^(v)		obrotno postolje	osovine
7	Klimatizovana i zaptivena vozila	Ne koristi se	Ne koristi se	Zaptivena vozila sa fiksnom širinom koloseka, klimatizovana	Ne koristi se	Ostala vozila	Ne koristi se	Ne koristi se	Ne koristi se	Ne koristi se

(a) Usklađenost s važećim JTP/TSI, vidi član 7.

(b) Uključujući vozila koja u skladu s postojećim propisima (npr. RIC) nose cifre utvrđene u ovoj tabeli. COTIF: vozilo usklađeno s propisom COTIF koji važi u trenutku odobravanja vozila

(v) Osim za putnička kola sa fiksnom širinom koloseka (56) i promenljivom širinom koloseka (66) koja su već odobrena. Ne koristi se za nova vozila.

Prilog 5.

BROJČANE OZNAKE EKSPLOATAACIONIH KARAKTERISTIKA PUTNIČKIH KOLA (5. I 6. CIFRA)

	® 6. cifra 5. cifra -	0	1	2	3	4
Rezervisano	0	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano
Vozila sa sedištim 1. razreda	1	10 odeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	> 11 odeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	Rezervisano	Rezervisano	Dve ili tri osovine
Vozila sa sedištim 2. razreda	2	10 odeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	11 odeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	3 12 odeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	Tri osovine	Dve osovine
Vozila sa sedištim 1. ili 1./2. razreda	3	10 odeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	11 odeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	3 12 odeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	Rezervisano	Dve ili tri osovine
Kola sa ležajevima 1. ili 1/2. razreda	4	10 odeljaka 1/2. razreda	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	£ 9 odeljaka 1/2. razreda
Kola sa ležajevima 2. razreda	5	10 odeljaka	11 odeljaka	3 12 odeljaka	Rezervisano	Rezervisano
Rezervisano	6	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano
Kola za spavanje	7	10 odeljaka	11 odeljaka	12 odeljaka	< 10 odeljaka 2. razreda	< 10 odeljaka 1. razreda

Vozila posebne konstrukcije, prtljažna i poštanska kola	8	Upravljačka prikolica sa sedištima, svih razreda, s prtljažnim odeljkom ili bez njega, s upravljačnicom za vožnju u oba smera	Vozila sa sedištima 1. ili 1/2. razreda s prtljažnim odeljkom ili poštanskim odeljkom	Vozila sa sedištima 2. razreda s prtljažnim ili poštanskim odeljkom	Rezervisano	Vozila sa sedištima, svih razreda s posebno opremljenim prostorima, npr. prostorima za dečju igru
	9	Poštanska kola	Prtljažna kola s poštanskim odeljkom	Prtljažna kola	Prtljažna kola i dvo ili troosovinska vozila 2. razreda sa sedištima, s prtljažnim ili poštanskim odeljkom	Prtljažna kola s bočnim hodnikom, sa ili bez odeljka pod carinskom plombom

Napomena: Delovi odeljaka se ne uzimaju u obzir. Ekvivalentan smeštaj u kolima sa otvorenim salonskim prostorom sa središnjim prolazom dobija se deljenjem broja raspoloživih sedišta sa 6, 8 ili 10, zavisno od konstrukcije vozila

Brojane oznake eksploatacionih karakteristika putničkih kola (5. i 6. cifra) - nastavak

	® 6. cifra - 5. cifra	5	6	7	8	9
Rezervisano	0	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano
Vozila sa sedištima 1. razreda	1	Rezervisano	Dvospratna putnička kola	3 7 odeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	8 odeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	9 odeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom
Vozila sa sedištima 2. razreda	2	Samo za OSŽD, dvospratna putnička kola	Dvospratna putnička kola	Rezervisano	3 8 odeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	9 odeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom
Vozila sa sedištima 1. ili 1/2. razreda	3	Rezervisano	Dvospratna putnička kola	Rezervisano	3 8 odeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom	9 odeljaka uz bočni hodnik ili odgovarajući otvoreni salonski prostor sa središnjim prolazom
Kola sa ležajevima 1. ili 1/2. razreda	4	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	£ 9 odeljaka 1. razreda
Kola sa ležajevima 2. razreda	5	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	£ 9 odeljaka
Rezervisano	6	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano
Kola za spavanje	7	> 12 odeljaka	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano	Rezervisano
Vozila posebne konstrukcije i prtljažna kola	8	Putnička kola sa sedištima i kola sa ležajevima, svih razreda, s prostorom za bar ili bife	Dvospratna putnička kola sa upravljačnicom sa sedištima, svih razreda, sa ili bez prtljažnog odeljka ili bez njega, s upravljačnicom za vožnju u oba smera	Kola za ručavanje ili putnička kola s prostorom za bar ili bife, s prtljažnim odeljkom	Kola za ručavanje	Druga specijalna putnička kola (konferencijska, disko, bar, bioskop, video, ambulanta)
	9	Dvo ili troosovinska prtljažna kola s poštanskim odeljkom	Ostala kola	Dvo ili troosovinska kola za prevoz putničkih automobila	Kola za prevoz putničkih automobila	Servisna vozila

Napomena: Delovi odeljaka se ne uzimaju u obzir. Ekvivalentan smeštaj u kojima sa otvorenim salonskim prostorom sa središnjim prolazom dobija se deljenjem broja raspoloživih sedišta sa 6, 8 i 10, zavisno od konstrukcije vozila. OSŽD - Organizacija za saradnju među železnicama

Prilog 6.

BROJČANE OZNAKE TEHNIČKIH KARAKTERISTIKA PUTNIČKIH KOLA (7. I 8. CIFRA)

Vrsta energije Najveća brzina	® 8. cifra - 7. cifra	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
< 120 km/h	0	Svi naponi*	Rezervisano	3000 V~ + 3000 V=	1000 V~*	Rezervisano	1 500 V~	Drugi naponi osim 1000 V, 1500V, 3000V	1500 V~ + 1500 V=	3000 V=	Rezervisano
	1	Svi naponi + para ¹	1000 V~ + para ¹	1000 V~ + para ¹	1000 V~ + para ¹	1000 V~ + para ¹	1000 V~ + para ¹	Rezervisano	1500 V~+ 1500 V= + para ¹	3000 V = + para ¹	3000 V= + para ¹
	2	para ¹	Para ¹	3000 V~+ 3000 V= + para ¹	Para ¹	3000 V~+ 3000 V= + para ¹	Para ¹	3000 V~+ 3000 V= 1500 V~+ para ¹	1500 V~+ para ¹	1500 V~+ para ¹	A ¹
121 do 140km/h	3	Svi naponi	Rezervisano	1000 V~ + 3000 V=	1000 V~* ¹	1000 V~* ¹	1000 V~	1000 V~+ 1500 V~+ 1500 =	1500 V~+ 1500 V=	3000 V=	3000 V=
	4	Svi naponi + para ¹	Svi naponi + para ¹	Svi naponi + para ¹	1000 V~* ¹ + para ¹	1500 V~+ 1500 V=	1000 V~+ para ¹	3000 V~+ 3000 V=	1500 V~+ 1500 V= + para ¹	3000 V= + para ¹	Rezervisano
	5	Svi naponi + para ¹	Svi naponi + para ¹	Svi naponi + para ¹	1000 V~+ para ¹	Rezervisano	1500 V~+ para ¹	Drugi naponi osim 1000V, 1500V, 3000V	1500 V~+ 1500 V= + para ¹	Rezervisano	Rezervisano
	6	Para ¹	Rezervisano	3000 V~+ 3000 V=	Rezervisano	3000 V~+ 3000V=	Rezervisano	Para ¹	Rezervisano	Rezervisano	A ¹
141 do 160 km/h	7	Svi naponi *	Svi naponi	1500 V~* ¹ + 3000 V= ¹ Svi naponi ²	1000 V~*	1500 V~+ 1500 V=	1000 V~	1500 V~	1500 V~+ 1500 V=	3000 V=	3000 V=
	8	Svi naponi + para ¹	Svi naponi + para ¹	3000 V~+ 3000 V=	Rezervisano	Svi naponi + para ¹	1000 V~+ para ¹	3000 V~+ 3000 V=	Drugi naponi osim 1000 V, 1500V, 3000V	Svi naponi + para ¹	A ¹ A ² G ²
> 160 km/h	9	Svi naponi * ²	Svi naponi	Svi naponi + para ¹	1000 V~+ 1500 V~	1000 V~	1000 V~	Rezervisano	1500 V~+ 1500 V=	3000 V=	A ¹ G ²

1: Samo za vozila u unutrašnjem saobraćaju
 2: Samo za vozila sposobna za međunarodni saobraćaj
 Svi električni potencijali: Jednofazna naizmjenična struja 1000 V 51 do 15 Hz, jednofazna naizmjenična struja 1500 V 50 Hz, jednosmerna struja 1500 V, jednosmerna struja 3000 V. Može uključivati jednofaznu naizmjeničnu struju 3000 V 50 Hz
 *: Za određena vozila s 1000 V jednofazne naizmjenične struje dopuštena je samo jedna frekvencija, ili 16 2/3 Hz ili 50 Hz
 A: autonomno grejanje, bez električnog kabla visokonaponske magistrale voza
 G: Vozila s električnim kablom visokonaponske magistrale voza za sve voltaže kojima trebaju kola generator za napajanje klime
 Para: Samo parno grejanje. Ako su napisani naponi, oznaka je na raspolaganju i za vozila bez parnog grejanja

Prilog 7.

TIP I PODTIP VOZILA ZA POSEBNE NAMENE (7. I 8. CIFRA)

7. cifra	8. cifra	Vozilo/mašine
1 Gornji i donji stroj	1	Voz za postavljanje i obnavljanje koloseka
	2	Oprema za postavljanje skretnica i ukrštaja
	3	Voz za sanaciju koloseka
	4	Mašina za čišćenje zastorne prizme
	5	Mašina za zemljane radove
	6	
	7	
	8	
	9	Dizalica na šinama (osim za vraćanje iskliznutih vozila)
	0	Ostalo ili opšte
2 Kolosek	1	Podbijačica velikog učinka za koloseke
	2	Druge mašine za podbijanje koloseka
	3	Podbijačica sa stabilizacijom
	4	Podbijačica za skretnice i ukrštaje
	5	Plug za planiranje zastorne prizme
	6	Mašina za stabilizaciju koloseka
	7	Mašina za brušenje i zavarivanje
	8	Višenamenska mašina
	9	Vozilo za pregled koloseka
	0	Ostalo
3 Vozni vod	1	Višenamenska mašina
	2	Mašina za namotavanje i odmotavanje
	3	Mašina za postavljanje stubova
	4	Mašina za prevoz kolutova
	5	Mašina za napinjanje voznog voda

	6	Mašina s podižućom radnom platformom i mašina s radnom skelom
	7	Voz za čišćenje
	8	Voz za podmazivanje
	9	Vozilo za pregled voznog voda
	0	Ostalo
4 Građevinski objekti	1	Mašina za polaganje podloge
	2	Platforma za pregled mostova
	3	Platforma za pregled tunela
	4	Mašina za pročišćavanje plina
	5	Mašina za ventilaciju
	6	Mašina s podiznom radnom platformom ili s radnom skelom
	7	Mašina za osvetljavanje tunela
	8	
	9	
	0	Ostalo
5 Utovar / istovar i različiti prevozi	1	Mašina za utovar/istovar i prevoz šina
	2	
	3	Mašina za utovar/istovar i prevoz tucanika, šljunka itd.
	4	
	5	
	6	Mašina za utovar/istovar i prevoz pragova
	7	
	8	Mašina za utovar/istovar i prevoz skretničke opreme itd.
	9	Mašina za utovar/istovar i prevoz drugog materijala
	0	Ostalo
6 Merenje	1	Vozilo za snimanje podataka o zemljanim radovima
	2	Vozilo za snimanje podataka o geometriji koloseka
	3	Vozilo za snimanje podataka o voznom vodu

	4	Vozilo za snimanje podataka o širini koloseka
	5	Vozilo za snimanje podataka o signalizaciji
	6	Vozilo za snimanje podataka o telekomunikacijama
	7	
	8	
	9	
	0	Ostalo
7 Hitni slučajevi	1	Dizalica za hitne intervencije
	2	Vučno vozilo za hitne intervencije
	3	Voz za hitne intervencije u tunelima
	4	Vozilo za hitne intervencije
	5	Protivpožarno vozilo
	6	Sanitetsko vozilo
	7	Vozilo s opremom
	8	
	9	
	0	Ostalo
8 Vuča, prevoz, energija itd.	1	Vučne jedinice
	2	
	3	Transportno vozilo (isključujući vozila čije su 7. i 8. cifra 5 i 9)
	4	Motorna kola
	5	Drezina/motorno vozilo
	6	
	7	Vozilo za betoniranje
	8	
	9	
	0	Ostalo
7. cifra	8. cifra	Vozilo/mašine

9 Okolina	1	Samohodni snežni plug
	2	Vučeno vozilo sa snežnim plugom
	3	Mašina za čišćenje snega
	4	Mašina za odleđivanje
	5	Mašina za mehaničko uništavanje vegetacije
	6	Mašina za čišćenje šina
	7	Vozilo za hemijsko uništavanje vegetacije
	8	
	9	
	0	Ostalo
10 Železnica / drum	1	Železničko/drumska mašina 1. kategorije
	2	
	3	Železničko/drumska mašina 2. kategorije
	4	
	5	Železničko/drumska mašina 3. kategorije
	6	
	7	Železničko/drumska mašina 4. kategorije
	8	
	9	
	0	Ostalo